

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Et barn, som oplever den ulykke, at dets forældre af en eller anden grund ikke kan udøve deres normale forældrefunktion, rammes ekstra hårdt, hvis man indskrænker eller afskærer dets forbindelse til andre personer, som barnet kender og holder af.

Når nødvendige beslutninger vedrørende barnet skal træffes, er et grundigt kendskab til barnet og dets hidtidige tilværelse en absolut nødvendighed for at kunne varetage barnets tarv.

Lovforslaget giver de ansvarlige myndigheder en klar pligt til i sådanne vanskelige situationer at inddrage de personer, som kan være til hjælp for barnet. I lovforslaget er disse personer omtalt som barnets nære kontaktpersoner.

Det vil i de enkelte tilfælde være meget forskelligt, hvem der tilhører gruppen af et barns nære kontaktpersoner. Men generelt kan man gå ud fra, at barnets bedsteforældre, søskende til dets forældre, dets eventuelle faddere og nære venner af dets forældre vil tilhøre denne gruppe. Jf. også artikel 5 i FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, hvoraf det fremgår, at deltagerstaterne ikke kun skal respektere det ansvar og de rettigheder og pligter, som forældrene har, men også tilsvarende ansvar, rettigheder og pligter for så vidt angår medlemmer af den udvidede familie eller samfundet i overensstemmelse med stedlig sædvane samt værger eller andre personer med juridisk ansvar for barnet.

Konventionen foreskriver altså, at en bredere kreds end blot forældremyndighedens indehavere og det offentlige skal inddrages, inden der træffes beslutning om barnets forhold.

Det ligger i sagens natur, at en præcis definition af kredsen af nære kontaktpersoner ikke kan udformes.

Statsamtet er kun forpligtet til at indhente udtalelse fra kontaktpersoner, der er oplyst om, eller som melder sig. Principielt skal statsamtet medtage erklæring fra enhver, der sandsynliggør nær kontakt med familien.

Dette forslag løser kun en lille del af de mange alvorlige problemer, der opstår, når et barn mister

begge eller en af sine forældre, eller når forældrene svigter deres omsorg for barnet.

Den 31. august 1988 nedsatte socialministeren et sagkyndigt udvalg med henblik på en revurdering af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn, det såkaldte Graversenudvalg. Udvalget afgav betænkning nr. 1212 om de retlige rammer for indsatsen over for børn og unge den 22. oktober 1990. Betænkningen indeholdt udkast til forslag til lov om ændring af bistandsloven. Da forslagsstillerne forventer, at socialministeren fremsætter forslag til ændring af reglerne i bistandsloven som følge af udvalgsarbejdet, foreslås i denne sammenhæng kun en enkelt ændring i bistandsloven som følge af de foreslåede ændringer af reglerne om forældremyndighed.

Lovforslaget berører følgende paragraffer i myndighedsloven:

1. § 15, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2. § 15 beskriver, hvorledes man skal forholde sig med forældremyndigheden efter dødsfald. § 15, stk. 1, 2. pkt., tager specielt højde for den situation, hvor forældrene har fælles forældremyndighed, men hvor barnet ved dødsfaldet ikke bor hos den efterlevende. Stk. 2 tager stilling til, hvad der skal ske, hvis dødsfaldet bevirker, at ingen har forældremyndigheden over barnet.

2. § 16 bestemmer, at forældremyndighedens indehavere kan tilkendegive, hvem der efter deres død bør have tillagt forældremyndigheden. Tilkendegivelsen følges, medmindre hensynet til, hvad der er bedst for barnet, taler imod.

3. § 21 bestemmer, at hvis indehaveren eller begge indehavere af forældremyndigheden er forhindret i at træffe beslutning om barnets personlige forhold, kan statsamtet afgøre, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, så længe forhindringen varer.

4. § 22 bestemmer, at midlertidige afgørelser kan ændres, hvis det er bedst for barnet.